

Avui en dia quan es parla del fenomen de la immigració, s'està fent referència a l'arribada de persones provinents d'altres països, que principalment es mouen per un afany de cercar una vida millor. Però cal tenir present que al llarg de la història els moviments de població han estat un fet habitual, alguns han estat culpa de les guerres, d'altres per motius religiosos o polítics i la majoria per raons econòmiques. Així al llarg del segle XX el fenomen de les migracions humanes s'accentua, i serà en aquest context on situem el nostre protagonista, el senyor Francisco Ardila Fernández, el qual va emigrar durant la dècada dels seixanta des d'un poble de la província de Badajoz a Catalunya, i ho va fer per motius econòmics amb l'objectiu de buscar una millora laboral per a ell i d'aquesta manera poder donar una millor vida a la seva família.

Ja des de principis del segle XX, Catalunya, junt amb el País Basc i Madrid, van ser els principals indrets de destí de l'emigració interna de l'Estat¹, ara bé, durant el decenni dels 60 l'entrada de persones que es traslladaven per motius econòmics i laborals va resultar superior a la de qualsevol altre període anterior; així a Catalunya entre els anys 1961 i 1965 hi emigraren 680.000 persones. Aquests immigrants arribats a Catalunya eren majoritàriament joves, i per tant estaven en plena edat fèrtil i això va produir un fort creixement

¹ 3,7 milions d'espanyols van canviar de residència dins el territori de l'Estat.

de la natalitat que va compensar el baix nivell de la població autòctona. Durant aquest període, els nouvinguts procedien de la zona sud de l'Estat, principalment d'Andalusia i Extremadura; aquesta aflluència d'immigrants que buscaven la seva supervivència, va produir enormes problemes i dèficits a les zones urbanes

Francisco Ardila
Foto: L. Company

industrials de destinació: falta d'habitatges, aparició de suburbis, escassetat de serveis públics i formació d'aglomeracions urbanes caòtiques i desordenades com va passar al Vallès Occidental i al Baix Llobregat. Per entendre aquest fenomen no podem oblidar que des del règim franquista es veia amb bons ulls aquest moviment migratori, ja que es considerava un possible factor de descatalanització del territori.

Després d'analitzar a grans trets les migracions interiors de l'Estat durant els anys 60, voldria centrar el tema de l'article, que no és altre que analitzar el perquè i el com de la vinguda de Francisco Ardila a Catalunya. Per poder realitzar l'anàlisi, el mitjà escollit és

una entrevista² on el protagonista parla sobre la seva vida, a partir de la qual s'extraurà un coneixement a fons d'un cas particular de la immigració dels anys 50-60, i per extensió, d'un episodi clau en la història de la meua família; per a l'autor va tenir un al·licient afegit ja que es tracta del meu avi matern, anomenat familiarment per tots abuelo. El meu interès venia donat perquè a vegades havia sentit anècdotes dels meus avis referides al seu poble d'origen, Higuera de Vargas, altrament dit pueblo, quan vaig decidir-me a fer-li l'entrevista ho vaig fer pensant que m'havia de servir per conèixer més a fons la seva vinguda a Catalunya i com foren els seus primers anys a Cervià, de la mateixa manera que la seva anàlisi posterior em permetria un coneixement més exhaustiu de les veritables raons que impulsaren el meu avi i família a emigrar cap a Catalunya. Per això vaig estructurar l'entrevista en sis grans temes: la seva situació personal, els anys que va passar al pueblo, la sortida d'Higuera de Vargas, l'arribada a Cervià de Ter, la seva consolidació i els records que han perdurat.

Així doncs, Francisco Ardila ja fa uns quaranta anys³ que va emigrar des d'un poble de la província de Badajoz, anomenat Higuera de Vargas, a Cervià de Ter, com he exposat anteriorment, a simple vista seria un episodi més de la immigració interna de l'Estat espanyol de mitjan segle XX, però

² Concretament aquesta entrevista fou realitzada el 18 de febrer de 2006.

³ Fou a finals de l'any 1963.

té l'afegit de tractar-se del meu avi i per tant és un fet clau en la meua història familiar. El nostre protagonista va néixer en el si d'una família humil, vivien de l'agricultura i de la ramaderia. Va tenir una infància plàcida, fins que amb setze anys va haver de fer-se càrrec de l'explotació familiar, ja que el seu germà gran, Vito, va ser cridat al front durant la Guerra Civil. Després de la guerra i d'haver d'anar a fer la mili a l'Àfrica va continuar fent de pagès al pueblo, es va casar amb Práxedes León, la seva novia de tota la vida, i tingueren tres fills: Anna, Josep i Encarna.

A principis de la dècada dels 60 es produí un brot de pesta porcina a Extremadura, com ja hem dit, ell es dedicava a la pagesia, era labrador, i en veure com se li acabava la feina i no podia mantenir la família, llavors amb 42 anys, fou quan va decidir anar-se'n, emprendre el camí de l'emigració, per buscar una vida millor. En un primer moment va marxar ell sol sense l'esposa ni els tres fills, va poder fer el viatge perquè prèviament, tal com ell diu, havia estalviat unas perrillas. Gràcies als lligams familiars es va dirigir a Cervià de Ter ja que un germà de la seva esposa, el tío Clemente, que era guàrdia civil, estava destinat a la caserna de Camallera i li va buscar feina en una serradora que hi havia a Cervià. Mentrestant vivia a Can Franc, la pensió del poble, i a posteriori passaria a treballar a la fàbrica d'embotits de Can Baró fins a la seva jubilació. L'acollida del poble fou bona, tot i ser un immigrant. Ell ho defineix així: "Me acojieron estupendamen-

te". De fet, no li costà excessivament l'adaptació a la nova realitat: "Fue al cabo de cinco meses cuando mi mujer e hijos pudieron venir conmigo", quan va estalviar prou treballant a la serradora va anar a buscar la dona i els seus tres fills al pueblo per portar-los a viure a Cervià amb ell. Aquest fet va comportar l'establiment definitiu de la família Ardila-León a Catalunya. Llavors Francisco va buscar un allotjament digne per a ell i els seus, així va passar a viure en una casa situada al bell mig del poble, a la plaça de l'església, llavors al cap dels anys es traslladaria amb la seva dona a viure en una altra casa del mateix poble, ubicada al carrer Torroella. Avui en dia continua vivint a Cervià però ara tot sol, ja que l'any 1992 es quedà vidu. Val a dir que manté contacte telefònic permanent amb el pueblo ja que parla sovint amb el seu germà, els nebots i amb la família política, a més, tal com apunta: "Voy todos los años en vacaciones a Higuera a ver a mi hermano y a los sobrinos". Malgrat estar arrelat a una nova realitat no ha perdut els orígens. Així doncs, de l'entrevista al senyor Francisco Ardila, síntesi de la seva vida, cal destacar que durant la realització de la mateixa ell posava molt d'èmfasi en dos aspectes: quan es referia a la sortida de la seva Extremadura natal qualificant-la constantment de muy dura i com amb els anys ha vist la transformació a millor del seu poble d'acollida i en el qual a dia d'avui encara hi viuen els seus tres fills amb les seves respectives famílies.

En conclusió, la vida del meu avi

no està plena de grans gestes, però el fet que s'aventurés a deixar la seva població natal per buscar feina a mil quilòmetres de distància, fa que l'abuelo i molts d'altres personatges anònims que varen fer el pas, siguin vertaders petits herois per a les seves respectives famílies, ja que fer el pas i convertir-se en immigrant per buscar una vida digna té un gran mèrit.

Lluís Company Ardila
Llicenciat en història